

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ХЪРВАТСКИ ЕЗИК ЗА V КЛАС

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по хърватски език в прогимназиалния етап на основното образование е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с общуването и с изграждането на комуникативни компетентности на ученика.

Тази програма продължава и надгражда обучението по хърватски език в V клас, което в VII клас завършва на ниво A1 по Общата европейска езикова рамка.

Тематичните области, езиковите средства и речевите дейности в програмата са свързани с интересите, възрастта и опита на учениците и следват спираловидния принцип, който дава възможност за повторемост, за постепенно разширяване и задълбочаване на знанията, уменията и компетентностите и се отнася за всеки клас през целия етап на обучение.

Очакваните резултати по четирите умения: слушане, четене, говорене и писане се основават на Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 от Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователната подготовка.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Таблица с декомпозирани стандарти

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да разбира познати думи и изрази, свързани с конкретното му обкръжение, когато се говори бавно и ясно със стандартно произношение и характерна за езика интонация; - да разбира общото съдържание на кратък текст 	<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да разбира познати имена, думи и изрази, срещани в учебни ситуации в училище; - да разбира текст на картички и кратки писма; - да разбира онагледена кратка и несложна писмена 	<p>Ученикът може:</p> <p>При диалогична реч:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да общува по елементарен начин, подпомогнат от събеседника, който е готов да преформулира или повтори бавно казаното; - да установява кратък 	<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да попълва основните си лични данни във формуляр или въпросник; - да пише кратък текст за поздравителна картичка, като използва елементарни стандартни изрази и опори;

<p>(като при необходимост ползва опори);</p> <p>-да разбира кратки, ясни указания и да следва елементарни упътвания от учителя;</p> <p>-да се ориентира в числата.</p>	<p>информация;</p> <p>-да разбира съдържанието на кратки адаптирани и несложни автентични текстове от различни жанрове с позната лексика и изучавани граматични структури, като при необходимост ги препрочита;</p> <p>-да разбира указания за изпълнение на упражнения и дейности в учебните пособия.</p>	<p>социален контакт, използвайки елементарни форми на вежливост;</p> <p>-да изразява по несложен начин свои непосредствени потребности;</p> <p>-да се ориентира в цифрите и времето;</p> <p>-да говори, макар и бавно, по познати теми, с по-дълги паузи и с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането;</p> <p>-да използва някои компенсаторни комуникативни стратегии.</p> <p>При монологична реч:</p> <p>-да се представя накратко, като използва прости изречения;</p> <p>-да назовава хората, с които общува, и местоположението си;</p> <p>-да говори по познати теми, макар и бавно, с по-дълги паузи и с произношение и интонация, които не нарушават разбирането;</p>	<p>-да съставя елементарен писмен текст с ограничен обем думи, в който се представя накратко и назовава хора от близкото си обкръжение, като използва опори;</p> <p>-да пише кратък текст по познати теми с ограничен обем думи, като използва познати изрази и опори.</p>
--	--	---	--

		-да използва някои компенсаторни комуникативни стратегии.	
--	--	---	--

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати (компетентности по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане)	Нови знания
<p>Необходимо е да има елементи и/или отделна рубрика, свързани с културата на Хърватия, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование и устойчивото развитие, с активно приложение на ИКТ в клас. Изкуствата и технологиите да са представени в дейностите.</p> <p>I.ТОВА СЪМ АЗ</p> <p>-Това съм аз (месец на раждане, клас, училище) -Аз и моите връстници в България</p> <p>II.ТОВА Е МОЯТ СВЯТ</p> <p>-Моят дневен режим. Части на деня. Кръгъл час</p>	<p>СЛУШАНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <p>-да разбира общото съдържание на кратък елементарен онагледен текст в рамките на предвидените тематични области;</p> <p>-да разбира кратки и ясни упътвания;</p> <p>-да разбира полезни подробности в кратък текст.</p> <p>ЧЕТЕНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <p>-да разбира общото съдържание на кратък онагледен текст, отговарящ на тематичните области;</p> <p>-да разбира съдържанието на кратки адаптирани и несложни автентични текстове от различни жанрове от изучените тематични области с</p>	<p>Ученикът може да употребява в речта си езикови средства от следните равнища:</p> <p>I.ФОНЕТИКА</p> <p>-фонитичен принцип на правописа в хърватския език;</p> <p>-акцентиране върху произношението;</p> <p>-ударение;</p> <p>-интонация.</p> <p>II.МОРФОЛОГИЯ</p> <p>Съществителни имена</p> <p>-род и число</p> <p>-Именителен падеж: <i>Vlak iz Zagreba je stigao.</i></p> <p>-Винителен падеж: <i>Vidim nebo.;</i></p> <p>-Дателен падеж: <i>Rekao sam ocu da pročita članak.</i></p> <p>Прилагателни имена</p> <p>-род и число;</p> <p>-степенуване;</p> <p>-Именителен падеж: <i>Brzi vlak iz Zagreba je stigao.</i></p> <p>-Винителен падеж: <i>Vidim dobro dijete.</i></p> <p>-Дателен падеж: <i>Rekao sam dobrome djetetu da mi</i></p>

<p>-Моите дейности в училище и у дома. Числата до 100.</p> <p>III. АЗ ОПОЗНАВАМ И ОПАЗВАМ ПРИРОДАТА</p> <p>-Домашни и диви животни -Плодове и зеленчуци -Сезони и месеци – общо представяне, метеорологично време.</p> <p>IV. АЗ ОПОЗНАВАМ СВЕТА</p> <p>-Празници -Спортуване – любими спортове - Хърватия (културологични особености)</p>	<p>позната лексика, като при необходимост ги препрочита;</p> <p>-да разбира указания за изпълнение на дейности и упражнения от учебните пособия.</p> <p>ГОВОРЕНЕ</p> <p>При диалогична реч ученикът може:</p> <p>-да води разговор по изучаваните тематични области;</p> <p>-да задава и да отговаря на въпроси от изучените тематични области;</p> <p>-да използва някои компенсаторни стратегии.</p> <p>При монологична реч ученикът може:</p> <p>-да представя себе си и свои близки и приятели по много елементарен начин;</p> <p>-да говори по изучаваните тематични области, макар и бавно, с по-дълги паузи и с произношение и интонация, които не нарушават разбирането.</p> <p>ПИСАНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <p>-да попълва формуляр или въпросник с основните си лични данни;</p>	<p><i>protogne.</i></p> <p>Глаголи</p> <p>-инфинитив; -лице и число; -свършен и несвършен вид на глагола; -сегашно време (Prezent); -минало време (Perfekt); -бъдеще време (Futur I).</p> <p>Числително име</p> <p>-числителни бройни; -числителни редни.</p> <p>Наречия</p> <p>Предлози и съюзи</p> <p>III. СИНТАКСИС</p> <p>Видове изречения: -съобщително: <i>Pišem domaću zadaću.</i>; -въпросително: <i>S kim pričaš?</i>.</p> <p>IV. ЛЕКСИКА</p> <p>Включва основни лексикални единици, необходими за елементарна комуникация попредвиденитеот програмата тематични области.</p> <p>Основни тематични групи на лексиката за V клас:</p> <p>-месеци, сезони и климатично време; -цветове; -числата до 100;</p> <p>-лексика от популярни, свързани с изучаваните тематични области кратки песни, стихотворения и адаптирани текстове от хърватски автори.</p> <p>Елементи от речевия етикет: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, съгласие и несъгласие, сбогуване, благодарност, пожелания за</p>
--	--	---

	<p>-да пише кратък текст (поздравителна картичка, покана), като използва елементарни изрази и опори;</p> <p>-да съставя елементарен текст с обем до 20 думи по изучаваните тематични области, като ползва опори.</p>	рожден ден, празници.
--	--	-----------------------

ХОРАРИУМ ПО УЧЕБЕН ПЛАН

Годишният брой учебни часове за изучаване на учебния предмет чужд език хърватски в разширената или в допълнителната подготовка в V клас – 51 часа.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за един учебен срок:	
Устни изпитвания и участие в клас	минимум 1 оценка

Домашни работи и писмени задачи	минимум 1 оценка
Контролни работи и проекти	минимум 1 оценка

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Учебната програма по хърватски език за V клас дава възможност на учителя да използва различни подходи, методи и стратегии на обучение, съобразени с възрастта на учениците, с тяхната мотивация за учене и стимулиращи индивидуалното им развитие.

Обучението по хърватски език в V клас дава възможност ученикът:

- да развие езикова, социокултурна и ключови компетентности;
- да прилага на практика изучавания език: да чете, да разбира устна реч, да общува на елементарно ниво, да се изразява в писмена и устна форма;
- да изгради положително отношение към изучаването на хърватски език и култура.

ПОДХОДИ И МЕТОДИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО ХЪРВАТСКИ ЕЗИК

Обучението по хърватски език се осъществява чрез:

- прилагане на личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на комуникативен подход с акцент върху практическото приложение на хърватския език;
- формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципът на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като изученият материал постоянно се включва в учебната дейност чрез типични комуникативни ситуации, адекватни на възрастовите особености на учениците, а новият материал се съпоставя с вече възприетия;

-интегрираното изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности във връзка с особеностите на възрастта и в съответствие с принципа за устно изпреварване;

-постепенно въвеждане на материала, като при изучаването на букви/буквосъчетания той се изразява в следното: усвояването на фонемите предхожда усвояването на графемите; сенсibiliзирането на печатните букви и четенето на текст с печатни букви предхождат усвояването на ръкописните съответствия; начинът на изписване на всяка ръкописна буква се демонстрира при въвеждането ѝ; четат се и се пишат само предварително устно усвоени думи и изречения;

-индуктивно представяне на граматичните категории, които се усвояват имплицитно, а морфологичните структури се изучават чрез синтактични конструкции. Следва се семантична, а не граматична прогресия. Учениците не учат правила, а усвояват граматиката в процеса на изпълняване на упражнения и дейности. Учебните задачи са диференцирани и индивидуализирани, като основното ядро на лексикалните единици може да бъде разширено според интересите и възможностите на учениците;

-съдействие на учителя за безопасно използване на интернет при изпълнение на учебните задачи;

-постепенното отстъпване от ползването на родния език в час в полза на комуникацията на хърватски език, като водещият принцип е толкова роден език, колкото е необходимо, толкова чужд език, колкото е възможно.

Една от основните задачи на обучението е ученикът да употребява хърватски език и да има изградено положително отношение към чуждата култура. Социокултурната информация за Хърватия се включва активно в учебната дейност и е база за сравнение с българската култура, като цели изграждане на чувство за национална идентичност, толерантност и готовност за межкултурно общуване.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	участие в игрови форми на обучение, учебни спектакли; общуване и съвместна работа с учители и съученици в групови урочни и извънурочни форми на дейност. Ученикът съобщава, възпроизвежда, разказва на хърватски език, получава информация за Хърватия от различни носители на информация, участва в учебни проекти, използва широк спектър традиционни и съвременни учебни средства
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	осъзнаване на езика като средство за общуване между хората, връзка с изучавания материал по учебен предмет български език и литература
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ	извършване на дейности за групиране и съотнасяне, дейности за разширяване на екологичната култура чрез обучението по хърватски език – различни учебни изследователски дейности за опознаване на природата на родния край, на Хърватия; връзка с изучавания материал по учебните

КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	предмети математика, география и човекът и природата
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по хърватски език, като учителят съдейства за безопасно използване на интернет при изпълнение на учебните задачи
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	<p>натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> - игри с учебен характер, пряко свързани с обучението (в екип и индивидуални): - лингвистични, фонетични, лексикални; -ролеви; -подвижни; -дидактични: имитационни, с помощни методични материали и други; -театрално-игрови дейности (в екип и индивидуални) – пантомимични форми, танцови движения, мимики и жестове, сценки, драматизации и др.; -изпълнение на песни, стихчета, скороговорки; -несложни краткосрочни проектни дейности (в екип и индивидуални): -сценарийни – подготовка на извънкласни програми; -изобразителни дейности (в екип и индивидуални): илюстриране; -оцветяване; -създаване на рисунки; -моделиране; -изработване и надписване на картички; -дейности извън училище: -учебни посещения; -наблюдения; -екскурзии; - комуникативни роли на ученика при извършване на дейности: -партньор в диалог (учител – ученик; ученик – ученик); автор и/или изпълнител на кратко монологично изказване, връзка с всички учебни предмети.

СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	Работа в групи, съвместни проекти, общуване със съученици и учител, изразяване и разбиране на различни гледни точки. Ученикът активно участва в живота на класа и училището, като прилага умения, получени в обучението по хърватски език, връзка с всички учебни предмети.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	Дейности в група, изпълняване на задачи за планиране на времето, представяне на собствени проекти, идеи, връзка с учебен предмет технологии и предприемачество.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	Дейности за опознаване на собствената култура в контекста на световното и европейското културно наследство, като ученикът активно участва в дейности (постановки, празници и др.), посветени на България и на Хърватия, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	Дейности, формиращи навици за водене на здравословен начин на живот при съответните теми в обучението по хърватски език, връзка с учебен предмет физическо възпитание и спорт.